

Yrkande

Demokraterna, Moderaterna, Liberalerna,
Kristdemokraterna

2024-02-07

Ärende 8

Yrkande angående – Motion av Jessica Blixt (D) om att utöka volontärverksamheten i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen bifalles
2. Eventuellt ökade kostnader som uppkommer i samband med införande av förslaget och som ej ryms inom ansvarig nämnds budget hänskjuts till partiernas budgetberedning

Yrkandet

Både grundskolenämnden och socialnämnd centrum lyfter i sina remissvar att fler trygga vuxna i form av volontärer i skolorna är något positivt som skapar samhällsvinster. För den enskilde eleven innebär det ökad tid med en vuxen i skolan, fler goda förebilder och mer tid för stöd i skolarbetet och har positiva effekter på kunskapsutvecklingen. Dessutom är fler vuxna runt barn och unga är en viktig skyddsfaktor ur ett främjande och förebyggande perspektiv. För volontärer kan insatsen också vara ett sätt att bidra till samhället genom att dela med sig av sina kunskaper och erfarenheter samt öka välbefinnandet för den enskilda personen genom uppskattning, ett utökat nätverk och starkare känsla av personligt ansvar. När fler vuxna med olika åldrar och bakgrunder väljer att engagera sig på skolorna, kan det gynna mångfalden och generera positiva samhällseffekter.

Socialnämnd Centrum tillstyrker motionen medan det i Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande framgår att de ser positivt på volontärverksamhet men att en befarad ökad administration motiverar ett avslag. Motionen är dock tydlig med att den utökade verksamhetens organisation ska utredas. I dag finns verksamheten hos Socialförvaltning Centrum och omfattar framför allt skolor i centrum. Ett möjligt alternativ kan vara att förvaltningen får ett utökat uppdrag till att omfatta samtliga utbildningsområden. Vidare framkommer det i Socialnämnd Centrums yttrande att även andra socialförvaltningar har visat intresse för arbetet, vilket visar på att det bör finnas nämnder som är mer lämpade för uppdraget än grundskolenämnden. Som socialförvaltning Centrum lyfter så kan utredningen om hur verksamheten lämpligast organiseras även omfatta samverkan med civilsamhällets organisationer då de har stor erfarenhet av volontärverksamhet.

Socialförvaltning Centrum har idag två personer (båda på halvtid) som administrerar volontärer i skolan. Det är alltså en liten kostnad i förhållande till vilken skillnad som volontärerna gör för eleverna. Eventuellt ökade kostnader som uppkommer i samband med införande av förslaget och som ej ryms inom ansvarig nämnds budget hänskjuts till partiernas budgetberedning.

Yrkande
2024-02-02

Ärende nr: SLK-2023-00716

Yrkande angående – Motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Rekrytering av volontärer ska av berörda instanser alltid föregås av en grundlig bakgrundskontroll, med krav på goda kunskaper i svenska språket.
2. Volontärer ska av berörda instanser följas upp, dokumenteras och utvärderas.
3. I övrigt tillstyrkes motionen.

Yrkandet

Volontärer kommer att arbeta med det viktigaste vi har, våra barn. Volontärer kan vara ett bra komplement i skolan, men rekrytering ska föregås av grundlig bakgrundskontroll, med krav på goda kunskaper i svenska språket. Det undantar inte att volontären kan vara flerspråkig. Volontärernas insats ska kontinuerligt följas upp, dokumenteras och utvärderas.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-01-10

Ärendenummer SLK-2023-00716

Handläggare

Charlotta Bjerhem

Telefon: 031-368 05 88

E-post: charlotta.bjerhem@stadshuset.goteborg.se

Motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

Motionen

Motionären Jessica Blixt (D) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att säkerställa att volontärer i skolan utökas till att omfatta samtliga utbildningsområden samt utreda hur verksamheten lämpligast organiseras, samt att ge kommunstyrelsen i uppdrag att säkerställa att staden når ut med information till berörd målgrupp, med rätt kompetens och erfarenhet, om möjligheten att delta i volontärverksamheten.

Av motionen framgår att socialförvaltning Centrum bedriver verksamhet som innebär att volontärer ges möjlighet att vara ute och hjälpa till på stadens skolor i utbildningsområde Centrum. Motionären menar att volontärer i skolan kan bidra till en tryggare miljö på skolorna och ett lugnare klassrumsklimat samt kan innebära en avlastning för lärare. Motionären föreslår att volontärverksamheten utökas så att rektorer inom samtliga utbildningsområden ges möjlighet att utifrån önskemål och behov ta emot volontärer. Göteborgs Stad ska också informera om verksamheten.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till grundskolenämnden och socialnämnd Centrum. Remissinstansernas svar är sammanställda i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Grundskolenämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande D, M, L Omröstning	Samarbete mellan volontärer och elever utgör ett värdefullt bidrag i elevers utbildning. Volontärer i skolan deltar i olika aktiviteter och uppdrag inom skolverksamheten utan ekonomisk ersättning. Det måste dock balanseras mot den arbetsinsats som krävs för att organisera och leda volontärverksamheten. Det krävs både tid och resurser samt en ökad administrativ börda för att rekrytera, organisera och leda volontärarbete så att det fungerar på ett bra sätt.

		Förslaget att utöka volontärverksamheten riskerar att leda till ökad arbetsbelastning för rektorer och verksamhetsutvecklare. För att kunna garantera en högkvalitativ utbildning och tillgodose elevers behov av stöd är det avgörande med kompetent personal. Nämnden behöver lägga fokus på och prioritera personal med behörighet och kvalificerad kompetens.
Socialnämnd Centrum	Tillstyrker Yttrande V, S, MP Yttrande SD Protokollsanteckning	Utifrån erfarenheterna i stadsområde Centrum bedömer nämnden det som positivt att insatser av vuxna på frivillig basis i skolan får möjlighet att spridas till andra utbildningsområden. För att skapa likvärdiga möjligheter och förutsättningar för skolor och volontärer över de fyra utbildningsområdena är det av vikt att det finns liknande organisering och arbetssätt över staden. En utökning av volontärer i skolan till samtliga utbildningsområden kommer att innebära ökade kostnader för den nämnd eller de nämnder som får i uppdrag att samordna arbetet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Grundskolenämnden bedömer att en utökad volontärverksamhet är en komplex och tidskrävande uppgift. Både grundskolenämnden och socialnämnd Centrum menar att verksamheten ställer krav på resurser, organisation, ledning och styrning samt medför kostnader. Dessa kostnader bedöms handla bland annat om personella resurser, marknadsföring, administration, introduktionstillfällen, rekrytering och matchning mellan volontär och skola. Idag arbetar två personer i socialförvaltning Centrum med detta inom ramen för en årsarbetare. Arbetet är riktat till skolor inom utbildningsområde Centrum. Socialnämnd Centrum bedömer att en utökning av verksamheten skulle kräva ytterligare personalresurser för den nämnd eller de nämnder som får ansvar för samordningen. Hur mycket resurser det skulle innebära är dock svåruppskattat.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Både grundskolenämnden och socialnämnd Centrum anser att fler vuxna i skolan kan vara positivt för elever på olika sätt när det fungerar bra. Fler vuxna kontakter kan bland annat ha en positiv inverkan på elevers välbefinnande och sociala kompetens. För volontärer kan insatsen också vara ett sätt att bidra till samhället genom att dela med sig av sina kunskaper och erfarenheter samt öka välbefinnandet för den enskilda personen genom uppskattning, ett utökat nätverk och starkare känsla av personligt ansvar. När fler vuxna med olika åldrar och bakgrunder väljer att engagera sig på skolorna, kan det gynna mångfalden och generera positiva samhällseffekter.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor

1. Motionen
2. Grundskolenämndens handlingar 2023-11-21 § 236
3. Socialnämnd Centrums handlingar 2023-11-28 § 246

Handling 2023 nr 146

Motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

När seniorerna är med i skolan sker ett naturligt möte mellan generationer. Eleverna får ta del av de äldres kunskaper och livserfarenhet. Att mötas över generationer och att skapa dialog mellan äldre och yngre gynnar samhället i stort. Socialförvaltningen Centrum arbetar idag med Generationsmöten i Centrum där volontärer är ute på stadens skolor för att frivilligt hjälpa till.

Volontärerna som är på skolorna fungerar som en extra resurs som kan stödja och hjälpa eleverna på olika sätt. Volontärerna sitter extra med dem som behöver stöttning eller stimulans, lyssnar på elever som läser, är närvarande på raster och utflykter, hjälper till med läxläsning och är med efter skolan i fritidshemmet eller i verksamhet som bedrivs inom ramen för Skolan som arena. Då volontärerna erbjuds att äta pedagogisk lunch med eleverna bidrar deras sällskap även till matro i bamba. Volontärverksamheten innebär fler närvarande vuxna och därmed också att fler elever blir sedda och bekräftade. Det leder i sin tur till en tryggare miljö på skolorna och bidrar till ett lugnare klassrumsklimat med studiero. För lärarna kan det med rätt volontärer, som till exempel pensionerade lärare, innebära en välkommen avlastning. Volontärerna bidrar med andra ord till att eleverna får extra hjälp, pedagogerna kan få en del avlastning och pensionärernas erfarenhet tas till vara. Verksamheten är en stor vinst för alla parter.

I Göteborg är det idag ett 60-tal pensionärer som hjälper till på detta sätt och de flesta finns på skolor i centrala staden. Detta eftersom volontärer i dagsläget endast erbjuds att vara på skolor i utbildningsområdet Centrum. Då verksamheten uppskattas av såväl volontärer som pedagoger och elever borde det vara en självklarhet att utvidga den till att omfatta skolor i hela Göteborg. Volontärer kan göra skillnad, inte minst på skolor i våra utsatta områden där många elever har låg måluppfyllelse och annat modersmål än svenska. Mitt förslag är därför att volontärverksamheten utökas och får spridning så att rektorer i alla utbildningsområden (Hisingen, Nordost, Sydväst och Centrum) ges möjlighet att utifrån önskemål och behov ta emot volontärer, samt att staden bredare går ut och informerar om verksamheten. Fler pensionärer i Göteborg skulle säkert delta i volontärverksamheten om de blir informerade om att möjligheten finns.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att Volontärer i skolan utökas till att omfatta samtliga utbildningsområden samt utreda hur verksamheten lämpligast organiseras.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att staden når ut med information till berörd målgrupp, med rätt kompetens och erfarenhet, om möjligheten att delta i volontärverksamheten.

Jessica Blixt (D)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-09-05

Diarienummer N609-3295/23

Handläggare: Amanda Andersson,

Eveline Nirinthana Kent

E-post: amanda.2.andersson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden avstyrker motionen och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2023-09-05, som sitt yttrande.

Sammanfattning

Jessica Blixt (D) har motionerat om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden. Grundskoleförvaltningen har fått motionen på remiss att yttra sig över.

Volontärer i skola deltar frivilligt i olika aktiviteter och uppdrag inom skolverksamheten utan ekonomisk ersättning. Volontärers frivillig arbete måste dock balanseras mot den arbetsinsats som krävs för att organisera och leda volontärverksamheten.

Förvaltningen bedömer att förslaget om att utöka verksamheten med volontärer i skola till att omfatta samtliga utbildningsområden bör avstyrkas. Trots vissa positiva aspekter av volontärarbete vill förvaltningen betona att det redan finns befintliga metoder och möjligheter för att stödja den målgruppen. Förvaltningens förslag till beslut grundar sig på flera faktorer bland annat ökad administrativ börda genom rekrytering, introduktion och organisation, vilket i sin tur medför en stor arbets- och resursinsats. Förvaltningen bedömer att fokus bör ligga på behörig och kvalificerad personal i skolan för att säkerställa en högkvalitativ utbildning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att vara volontär i skolan innebär att individer frivilligt deltar i olika aktiviteter inom skolverksamheten utan ekonomisk ersättning. Dessa frivilliga insatser riktar sig mot att stödja elevernas utbildning och trivsel. Skolans verksamhet måste enligt kapitel 1 i Skolverkets Läroplan utvecklas på så sätt att den svarar mot de nationella målen och den dagliga pedagogiska ledningen av skolan. För att effektivt hantera och utöka volontärverksamheten i skolan och se till att kraven i läroplanen uppnås utan att överbelasta enskilda rektorer, krävs en central organisation för volontärverksamhet. Trots att volontärer deltar frivilligt på skolorna kommer det att krävas arbetsinsatser och kostnader gällande marknadsföring, administration, introduktionstillfälle, rekrytering och matchning mellan volontär och skola. Att utöka verksamheten med volontärer i skolan till

att omfatta samtliga utbildningsområden är en komplex uppgift som kräver tid, organisation, resurser, styrning och ledning för nå ett bra resultat. Detta för att säkerställa att eleverna får rätt stöd från kvalificerad personal.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Skolan utgör inte bara en plats där kunskap förmedlas genom läroböcker och lektioner, utan är även en plattform där värderingar, relationer och sociala förmågor formas. I detta sammanhang kan volontärer spela en viktig roll för eleverna då de får samspela med en ny vuxen på skolan. För volontärer är insatsen ett sätt för dem att bidra till samhället genom att dela med sig av sina kunskaper. Volontärers frivilliga engagemang och tid erbjuder en socialt berikande resurs som kan få en positiv inverkan på elevers välbefinnande och sociala kompetens. Elevers prestationer är av stor betydelse, men även deras sociala utveckling.

Att utöka volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden förväntas allt annat lika ha positiva effekter på stadens invånare, särskilt mellan elever inom grundskoleförvaltningen och volontärerna som aktivt väljer att engagera sig på skolorna. När fler vuxna med olika åldrar och bakgrunder väljer att engagera sig på skolorna, kan det gynna mångfalden och generera positiva samhällseffekter. Detta sker när dynamiken mellan elever och volontärer fungerar väl och skapar en miljö som gynnar elevers lärande, sociala och kulturella förståelse samt sociala förmåga.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 13 november 2023.

Bilagor

1. Motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden.
2. Redovisning av Göteborgsförslag om volontärer i Göteborgs alla skolor, ID 12 641

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt yttrande över motionen om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden.

Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 13 december 2023.

Beskrivning av ärendet

På grundskolenämndens sammanträde, den 22 november 2022, fick grundskoleförvaltningen i uppdrag att bereda ett Göteborgsförslag om Volontärer i Göteborgs alla grundskolor. Förslagsställaren noterade i Göteborgsförslaget att det i den tidigare stadsdelsnämnden Centrum, fanns en verksamhet vid namn ”seniorer i skolan”, där pensionärer frivilligt stöttade skolorna. Enligt förslagsställaren borde en likande verksamhet utökas till samtliga grundskolor i Göteborg.

Nämnden beslutade att avstyrka Göteborgsförslaget om volontärer i Göteborgs alla grundskolor i enlighet med förvaltningens förslag. Motivering till att avslå Göteborgsförslaget var bland annat att förvaltningen behövde fokusera på att prioritera kärnverksamheten och den verksamhet som bedrivs av behörig personal.

Likt Göteborgsförslaget, framgår det i motionen att man vill utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden (Hisingen, Nordost, Sydväst och Centrum). Detta för att rektorer inom dessa områden ska ges en möjlighet att ta emot volontärer utifrån skolans specifika behov och önskemål. Utredningen ska ta hänsyn till samtliga utbildningsområdets olika behov och utmaningar, elevernas möjligheter till personlig utveckling samt förvaltningens resurser.

Generationsmöten

Sedan 2012 har Socialförvaltningen Centrum arbetat med Generationsmöten som utgår från ett all-åldersperspektiv. Detta innebär att alla parter i olika åldrar ses som värdefulla. Arbetet syftar till att skapa möjligheter för olika generationer att mötas, dela kunskap och erfarenhet, med målet att minska fördomar mellan åldersgrupper och främja deras deltagande och inflytande i staden. Exempel på verksamheter är:

- Volontär i förskolan, där volontärer deltar i verksamheten och läser sagor, pysslar och stöttar förskolebarn.
- Volontär i skolan, där volontärer deltar i lektioner, raster, fritidsaktiviteter och finns tillgängliga som läxhjälp.

Genom detta arbete har förvaltningen utvecklat flera initiativ som syftar till att uppmuntra samarbete mellan olika generationer. Dessa initiativ inkluderar bland annat volontärer på förskolor och skolor i Centrum. Socialnämnden har en verksamhetsutvecklare inom Generationsmöte, vars ansvar är att administrera, rekrytera, förmedla och matcha volontärerna med skola och uppdrag i skolor i Centrum eller inom Skola som arena.

Efter grundskolenämndens beslut om att avstyrka Göteborgsförslaget har några volontärer tillkommit på skolor i utbildningsområdena Hisingen och i Sydväst. Däremot har skolor som ingår i Skolan som arena inte fått några ytterligare volontärer. Detta för att de flesta volontärer vill vara på plats under dagtid och det är övervägande personer i centrumområdet som anmält sig som volontärer, vilket gör att det är skolorna där som blir aktuella.

Volontärer på skolor

Volontärer på skolor fungerar som extraresurs för att stödja eleverna på olika sätt. Uppdraget går bland annat ut på att vara närvarande på lektion, raster och utflykter, hjälpa till med läsläsning samt vara med efter skolan i fritidshemmet eller i verksamhet som bedrivs inom ramen för Skolan som arena. Samarbete mellan volontärer och elever utgör ett värdefullt bidrag i elevers utbildning. Genom att volontärer erbjuder sin tid och kunskap frivilligt hjälper de till att skapa en positiv inverkan på elevers utbildning och utveckling. Volontärer på skolor kan vara en viktig resurs för att förbättra elevernas lärandeupplevelse. Rollen är mångfacetterad och sträcker sig över en rad olika områden, från att vara närvarande under raster till att fungera som stöd, förebild, inspiration och mentor.

Genom att bygga starka stödjande relationer med eleverna kan volontärer på skolan fungera som förebilder och guider för elever som är i behov av detta. För elever som kämpar med personliga, sociala utmaningar eller behöver extra motivation, kan en volontär på skolan fungera som stöd som kan göra en stor skillnad i deras liv.

Innan volontärer erbjuds en placering och uppdrag på en skola, ska de ha deltagit i ett introduktionstillfälle, cirka tre timmar, samt lämna ett utdrag ur polisens belastningsregister. Verksamhetsutvecklare inom Generationsmöte ska också ha tagit fram informationsmaterial och administrerat överenskommelse med volontärer om uppdraget, tystnadsplikt, samt uppvisande av utdrag ur belastningsregistret.

Förvaltningens bedömning

Precis som vid Göteborgsförslaget om att införa volontärer i Göteborgs alla grundskolor, bedömer förvaltningen att förslaget skulle innebära mycket resurser för att få arbetet att fungera bra. Det krävs mycket styrning och ledning i ett volontäruppdrag och grundskoleförvaltningen behöver lägga fokus på och prioritera personal med behörighet och kvalificerad kompetens - framför allt i skolor i utsatta områden. Förvaltningen ser dock inga hinder i att lokala aktiviteter organiseras och genomförs utifrån behov. Redan idag finns sådana initiativ i verksamheten där Generationsmöte arbetar med volontärer i området Centrum och andra skolor i staden.

För att volontärsatser ska bli lyckat, krävs en betydande mängd arbete och organisation. För att rekrytera och introducera volontärerna krävs både tid och resurser. Det kan vara en utmanande uppgift att rekrytera lämpliga volontärer, samt ge dem en introduktion och vägledning för att arbeta inom skolmiljön. Vidare kommer det krävas utbildningsinsatser om värdegrundsarbetet för att volontärerna ska få förståelse för och kunna följa etiska riktlinjer som gäller inom skolvärlden. En introduktion till värdegrundsarbetet är viktig för att volontärerna ska kunna arbeta på ett sätt som främjar likabehandling, barn och elevers rätt till delaktighet och inflytande samt skapa ett klimat där barn och elever känner sig trygga och respekterade.

Avslutade synpunkter och bedömning

Idag arbetar Generationsmöten med volontärarbete, både i Centrum och inom Skola som arena, dock är det främst skolor i utbildningsområde Centrum som blir aktuella då de flesta volontärer söker sig dit. Ett annat alternativ och möjlighet för vuxna att delta och bidra med ett meningsfullt stöd för elever är att söka en tjänst som lärarvikarie, vikarie inom fritidshem eller elevassistent inom grundskoleförvaltningen.

Förvaltningens sammantagna bedömning om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden är att motionen bör avstyrkas. Motivering är att det krävs både tid och resurser för att rekrytera, organisera och leda volontärarbetet. För att kunna garantera en högkvalitativ utbildning och tillgodose elevers behov av stöd är det avgörande med kompetent personal, förvaltningens fokus bör därför vara kvalificerad och behörig personal – framför allt i skolor i utsatta områden. Förslaget kan skapa utmaningar gällande hantering och styrning av volontärarbete, och riskerar leda till ökad arbetsbelastning för rektorer och verksamhetsutvecklare som redan arbetar med organisering av de existerande volontärinsatsen.

Protokollsutdrag skickas till:

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp
Stadsledningskontoret

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef Styrning och ledning

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-12-08

Diarienummer N609-3849/22

Handläggare:

Amanda Andersson

E-post: amanda.2.andersson@grundskola.goteborg.se

Redovisning av Göteborgsförslag om volontärer i Göteborgs alla skolor, ID 12 641

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden avslår Göteborgsförslaget om volontärer i Göteborgs alla grundskolor, ID 12 641.
2. Grundskolenämnden noterar redovisning av beredning av Göteborgsförslaget om volontärer i Göteborgs alla grundskolor, ID 12 641.

Sammanfattning

Den 6 oktober 2022 inkom Göteborgsförslaget, *Volontärer i Göteborgs alla grundskolor*, ID 12 641, till grundskolenämnden. På nämndens sammanträde den 22 november 2022 fick förvaltningen i uppdrag att bereda frågan vidare. Förslagsställaren skriver att seniorer/pensionärer kan betyda mycket för elever i skolan, särskilt i utsatta områden. Förslaget skulle innebära att volontär i skolan genomförs i hela Göteborg.

Förvaltningen har utrett Göteborgsförslaget om volontärer i alla skolor. Den sammantagna bedömningen är att förslaget ska avslås. Motiveringen till att avslå förslaget är att förvaltningen behöver fokusera på och prioritera kärnverksamheten och den verksamhet som bedrivs av behörig personal. Förslaget kan leda till utmaningar gällande styrning och ledning, ökad belastning på rektor samt att det idag finns befintliga former och möjligheter att engagera sig som volontär och därigenom stötta målgruppen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att vara volontär innebär att engagera sig frivilligt. Volontärens insats är gratis för skolan men med erbjudande om lunch och kaffe/te.

Om volontär i skolan ska utökas till fler skolor behöver det finnas en central organisation för arbetsuppgifter som syftar till att underlätta för skolor och volontärer. Det kräver arbetsinsatser och kostnader gällande marknadsföring, introduktionstillfälle, administration, rekrytering och matchning mellan volontär och skola samt kontakt och dialog med volontären vid frågor och liknande. Idag arbetar två personer (å 50 procent) med detta inom socialförvaltning Centrum riktat mot kommunala och fristående skolor inom utbildningsområde Centrum samt för skolorna inom Skola som arena.

Vid samtal med referensgruppen styrning och ledning lyfte cheferna att vid en eventuell utökning av volontärer i skolan bör införandet inte finansieras av eller påverka elevpengen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Det finns olika syften med att engagera sig ideellt, till exempel för att göra en insats i samhället eller för att ha en sysselsättning. Delaktighet i samhället har betydelse för välbefinnandet för den enskilda personen. De som ägnar sig åt obetalt arbete inom den offentliga sektorn, jämfört med inom familjen eller vänskapskretsen, får större uppskattning, har mer mångsidigt nätverk och en starkare känsla av personligt ansvar¹.

Om volontärer i skolan ska utökas till fler skolor kan det förväntas påverka relationer mellan invånare i staden. Främst mellan elever inom grundskoleförvaltningen och volontärer som ideellt väljer att engagera på en skola. I socialförvaltning Centrum arbetar man med Generationsmöten för att man ser att det bygger broar mellan generationer och stärker tillit och sammanhållning mellan människor.

Fler trygga vuxna på skolorna kan ses som något positivt som skapar samhällsvinster när det fungerar bra. Volontärer känner sig delaktiga i samhället och får möjlighet att bidra med kunskap och erfarenheter. För eleven kan det till exempel innebära ökad tid med en vuxen i skolan. I en utvärdering av Volontär i skolan uppger en pedagog: *att känna sig viktig, sedd, trygg och uppskattad är grunden i all undervisning och i alla klasser. Volontärerna har också bidragit till att några barn med behov har fått läsa sin läsläxa två eller tre gånger under veckan, istället för en gång. Det har gett resultat i fin läsutveckling.*

Samverkan

Information har getts i facklig samverkansgrupp (FSG) den 13 mars 2023. Dialog har också förts i utskottet för organisation och budget den 20 februari 2023.

Bilagor

1. Göteborgsförslag ID 12 641, *Volontärer i Göteborgs alla grundskolor*
2. Protokollsutdrag GSN 2022-11-22, §289, N609-3849/22 Göteborgsförslag ID-12 641, *Volontärer i Göteborgs alla grundskolor*

¹ Johansson, M. (2007) Gamla och nya frivillighetsformer – Äldreomsorgens hybrider växer fram. Rapportserie i Socialt arbete. Nr 2.

Ärendet

Den 6 oktober 2022 inkom Göteborgsförslaget, *Volontärer i Göteborgs alla grundskolor*, ID 12 641, till grundskolenämnden. På nämndens sammanträde den 22 november 2022 fick förvaltningen i uppdrag att bereda frågan vidare.

Beskrivning av ärendet

Den 6 oktober 2022 inkom Göteborgsförslaget, *Volontärer i Göteborgs alla grundskolor*, ID 12 641, till grundskolenämnden. Förslaget har legat ute på webbsidan för Göteborgsförslaget i 90 dagar, fått över 200 röster och därefter har förslaget översänts till grundskolenämnden för vidare hantering. På nämndens sammanträde den 22 november 2022 fick förvaltningen i uppdrag att bereda frågan vidare.

Förslagsställaren skriver i Göteborgsförslaget att det i den före detta stadsdelsnämnden Centrum fanns en verksamhet som kallades seniorer i skolan och som innebar att pensionärer ideellt hjälpte till i skolorna. Från 2018 kallas verksamheten volontär i skolan och verkar i dagsläget inom utbildningsområde Centrum, som omfattar skolor i de före detta stadsdelarna Majorna-Linné, Örgryte-Härlanda och Centrum.

Enligt förslagsställaren borde verksamheten volontär i skolan genomföras på skolor i hela Göteborg, och inte minst skolor i de så kallade särskilt utsatta områden, där bland annat svenskan är otroligt viktig.

Genomförande

Inom förvaltningen och i Göteborgs Stad har följande tjänstepersoner deltagit i utredningsarbetet och bidragit med kunskap och erfarenheter utifrån respektive kompetens- och ansvarsområden:

- Processledare Jämlik Stad, Grundskoleförvaltningen
- Verksamhetscontroller HR, Grundskoleförvaltningen
- Referensgrupp styrning och ledning, Grundskoleförvaltningen
- Utskottet organisation och budget, Grundskoleförvaltningen
- Utbildningschef, Grundskoleförvaltningen
- Verksamhetsutvecklare Generationsmöten, Socialförvaltning Centrum

Fyra personer med erfarenhet av att vara volontär har deltagit genom att berätta om sina erfarenheter.

Skolans uppdrag och nämndens reglemente

I läroplanernas kapitel 1 står det att skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot de nationella målen och att huvudmannen har ett givet ansvar för att det sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. I kapitel 2 finns övergripande mål och riktlinjer. Målen anger riktningen på skolans arbete och de normer och värden samt de kunskaper som alla elever bör ha utvecklat när de lämnar grundskolan. Kortfattat ramar de övergripande målen in skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag.

I grundskolenämndens reglemente står det bland annat att i syfte att säkra och utveckla skolans kompensatoriska uppdrag, ansvarar grundskolenämnden för att säkerställa att

samverkan och samordning sker med övriga nämnder, andra myndigheter och organisationer i frågor som rör grundskolenämndens uppdrag.

Rektors ansvar

Rektor har en lagreglerad befogenhet att leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skola. Rektor har också mandat att besluta om skolans inre organisation och resursfördelning samt fatta de beslut och utöva det ansvar som framgår av skollagstiftningen och andra författningar.

Referensgrupp styrning och ledning

Skolledare och enhetschefer inom måltid, lokalvård och vaktmästeri (MLV) som ingår i förvaltningens referensgrupp styrning och ledning har deltagit i dialog om förslaget.

Gruppen ställde sig positiva till förslaget och såg det som positivt med fler vuxna i skolan, det framfördes att det inte enbart behöver handla om att volontär vid undervisningstillfällen utan att det även kan röra sig om att vara tillgänglig i skolmatsal, skolbibliotek och under raster. Förutsättningarna varierar mellan skolorna och positiva erfarenheter av volontärverksamhet gör att det kan vara värt att prova på frivillig basis.

Några av de utmaningar som lyftes var att desto fler olika kategorier av vuxna som är i skolan desto mer blir det att samordna och det kan vara svårare att nå ut med skolans värdegrund. Det behövs utrymme att leda personerna. Volontärer kan därför innebära ökad belastning på rektor. Det kan också vara ett dilemma om volontären bor i närområdet och har anhöriga eller släkt på skolan. Det är viktigt att tänka in volontärsatsningar i ett större sammanhang och prioritera det gentemot andra insatser. Gruppen framförde att det är viktigt att det inte finansieras av elevpengen.

Utskottet för organisation och budget

I det fackliga samverkansutskottet för organisation och budget fanns erfarenhet av volontär i skolan. Som positivt lyftes fler vuxna i skolan och att det kan tillföra trygghet till exempel vid matsituationen. Det är bra för elever att möta vuxna med olika erfarenheter och som inte ställer krav, möten mellan generationer kan betyda mycket.

Det måste finnas en mottagare och bygger på att någon i personalgruppen kan tänka sig att vara kontaktperson för volontären. En risk kan vara att volontären inte känner till skolans värdegrund och det får inte handla om att ersätta ordinarie personal.

Skola som arena

Skola som arena är en strategi för att utjämna barn och ungas uppväxtvillkor och ingår i Göteborg Stads satsning på Jämlig stad. Skolan öppnas upp till en trygg mötesplats där barn och vuxna tillsammans med andra aktörer från offentlig sektor, näringsliv och idéburen sektor bjuds in att skapa, delta och leda aktiviteter. På skolorna skapas aktiviteter och sammanhang som bidrar till att fler barn klarar sin skolgång och får en meningsfull fritid i en trygg miljö. Samtidigt utvecklas stadsområdet, tryggheten främjas och framtidstron i området ökar. Skola som arena drivs på ett 20-tal skolor inom grundskoleförvaltningen.

Under 2022 tog ansvariga tjänstepersoner fram en överenskommelse mellan Generationsmöten i centrum, grundskoleförvaltningen samt äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen (ÄVO). Överenskommelsen syftar till att pröva verksamheten volontär i skolan inom Skola som arena i samverkan med ÄVO.

Generationsmöten rekryterar, förmedlar och matchar volontärerna med skola och uppdrag. Koordinator hjälper till att säkra att genomförandet ute på varje skola blir tryggt och hållbart för skola, volontär och elev. Aktiviteterna inom Skola som arena sker innan och efter lektionstid och utgår från barnens behov och önsknings. Volontären kan välja att vara en extra viktig vuxen i redan befintliga aktiviteter eller tillsammans med koordinator och/eller annan samverkanspart utforma en egen aktivitet. ÄVO bidrar med mötesplatser för att nå ut till blivande volontärer.

Generationsmöten

Generationsmöten inom socialförvaltning Centrum arbetar för att ge människor i alla åldrar förutsättningar att mötas genom att delta i olika aktiviteter. Generationsmöten utgår från ett all-åldersperspektiv, vilket innebär en bred syn på vad som räknas som möten mellan generationer. Det möjliggör strukturer för kunskaps- och erfarenhetsutbyten, för att människor ska kunna skapa och uppleva saker tillsammans samt vara delaktiga i och ha inflytande i staden. Några exempel på verksamhet är:

- Volontär i förskolan. Volontärer deltar i verksamheten med att läsa sagor för, pyssla med och stötta förskolebarn.
- Volontär i skolan. Volontärer deltar på lektioner, raster och fritids eller som läxhjälp.

Volontär i skolan erbjuds inom skolorna som är geografiskt belägna inom utbildningsområde Centrum samt de 23 skolor som ingår i Skolan som arena. Uppdraget beskrivs som att volontären ska vara en extraresurs och finnas till för att stödja och hjälpa eleverna på olika sätt. För skolorna innebär det fler närvarande vuxna och att fler elever blir sedda och bekräftade samt att eleverna får fler vuxna förebilder. I skolan sker ett möte mellan generationer och eleverna får del av vuxnas kunskaper och vuxna av elevernas. Medverkan är frivillig och utan ekonomisk ersättning. Volontären blir bjuden på lunch och kaffe på skolan. Rekommendationen är att volontären är på skolan minst en halvdag i veckan.

Vårterminen 2019 genomfördes en utvärdering av arbetet med volontär i skolan och volontärer i förskolan. Skolpersonal lyfter positiva exempel som möjlighet för elever att träffa en god positiv vuxen som inte är där för att bedöma elevens kunskaper utan skapar en annan pedagogisk/social relation, ökad vuxentäthet som praktiskt innebär att elever får extra lästid och fler möjligheter att bli sedda och lyssnade på under veckan samt intressant och djupare förståelse mellan generationer som möjliggör för en mer sammanhållen stad.

Volontären ska delta vid ett introduktionstillfälle, cirka 3 timmar, och lämna ett utdrag ur polisens belastningsregister innan de erbjuds en placering på en skola.

Verksamhetsutvecklare inom Generationsmöte ansvarar för rekrytering, introduktionstillfälle och matchning mellan volontär och skola. De har också tagit fram informationsmaterial och har administrerat överenskommelse med volontären om uppdraget, tystnadsplikt, GDPR samt uppvisande av utdrag ur belastningsregistret.

Volontärers erfarenheter

I utredningsarbetet har fyra volontärer deltagit för att berätta om deras upplevelser av att vara volontär inom grundskolan. Volontärerna beskriver positiva möten med elever och möjligheten till att bidra med något meningsfullt och samtidigt få en inblick i skolan.

Det framgick under samtalen att det finns olika syften med att vara volontär, exempelvis för att kunna bidra med erfarenheter och kompetens eller för att bidra som extra resurs och lugn i klassrummet. En av volontärerna lyfte att det är viktigt att de som ställer upp tycker att de har något att bidra med så att det inte blir för att ha något att göra för att fördriva tiden. En utgångspunkt är att komma väl överens med läraren och att läraren har en viss inblick i vad volontären kan bidra med. Utbytet mellan volontär, elev och till viss del lärare är av stor vikt, det handlar inte om att hoppa in på olika lektioner och därmed inte lära känna vare sig elev eller lärare. Samtliga berättar om positivt bemötande från skolledning och lärare.

I samtalen framkom att det initialt funnits en viss otydlighet kring rollen och uppdraget samt förväntningarna. En av volontärerna kände behov av att få vet mer innan start för att kunna vara förberedd och lyfter att personerna som arbetar med matchning och introduktion måste vara engagerade och skapa förutsättningar att det ska fungera för skola och för volontär. Ett medskick från en av volontärerna är att grundskoleförvaltningen måste ha en tät dialog med skolan om deras behov och matcha det med utifrån vad volontären önskar bidra med. Om det inte finns resurser för att arbeta med detaljer som rekrytering, matchning, introduktion och uppföljning blir helheten inte bra.

Förvaltningens bedömning

En viktig utgångspunkt i utredningsarbetet har varit att frågan om att ta emot volontär i skolan måste vara ett erbjudande och att det är rektor som avgör om det är aktuellt eller inte på respektive skola. Därmed kommer det se olika ut bland stadens skolor. Nämnden eller förvaltningen kan inte styra att det ska finnas på alla skolor.

Enhetschefer inom referensgruppen styrning och ledning ställde sig positiva till förslaget och bekräftade att det finns behov fler vuxna i skolan men att det inte enbart behöver handla om att delta vid undervisningstillfällen. Ett viktigt medskick var att det inte ska finansieras av elevpengen. Både rektorerna och förvaltningens utbildningschefer betonar att ett volontäruppdrag kräver mycket styrning och ledning och skulle innebära ökad belastning på rektor. Utbildningscheferna bedömer att fokus bör vara på personal med behörighet och kvalificerad kompetens, framför allt i skolor i utsatta områden. Erfarenheten är att de insatser som görs runt och i skolor med stora utmaningar också kräver mycket av skolledare och personal för att få effekt.

Möjligt genomförande

Förvaltningen har sett över hur förslaget skulle kunna genomföras om det godkänns och bedömer att det i så fall bör starta som ett pilotprojekt under en förutbestämd tidsperiod på skolor som är intresserade av att ta emot volontär. Erbjudandet riktas då inte specifikt mot högindexskolor utan presenteras som ett generellt erbjudande till samtliga skolor inom förvaltningen. Ytterligare avgränsningar som behöver undersökas vidare handlar om erbjudandet ska riktas mot alla skolformer samt mot de fristående skolorna. Ett viktigt perspektiv att ha med är att det inte handlar om att ersätta personal inom skolan utan en möjlighet att tillföra något och skapa ett utbyte mellan generationer.

Verksamhetsutvecklare inom Generationsmöten arbetar med organisering och administrativa frågor som exempelvis rekrytering, utbildning, matchning, hantering av dokument, kontakt med volontärer samt skolor som är intresserade av att ta emot volontär i Centrum och inom skolorna som ingår i Skola som arena. Om arbetssättet ska spridas till skolor i fler utbildningsområden behöver det finnas liknande organisering inom

grundskoleförvaltningen. De arbetssätt och erfarenheter som finns inom Generationsmöten Centrum kan säkerligen överföras till grundskoleförvaltningen men uppdraget behöver då resurssättas och en ny struktur får byggas upp. Det skulle kunna uppstå problem med exempelvis olika arbetssätt, information och otydlighet med att bedriva två snarlika verksamheter inom två olika förvaltningar.

Grundskoleförvaltningen bedömer att volontärer i skolan inte borde prioriteras inom rådande budget och därför förutsätter extern finansiering. Efter en given tid ska en utvärdering genomföras för att se hur genomförande och effekter fallit ut inom de skolor som tagit emot volontärer.

Samlad bedömning

Förvaltningen anser att fler trygga vuxna i skolan vore en tillgång och anser att Göteborgsförslaget i dessa delar innehåller positiva element.

Det finns idag etablerade former för vuxna som vill göra skillnad för målgruppen som grundskoleförvaltningen valt att prioritera, exempelvis Skola som arena och genom förvaltningens IOP-avtal med Berättarministeriet. En ytterligare möjlighet är att ansöka om att bli timvikarie inom grundskoleförvaltningen och på så sätt stödja skolornas kärnverksamhet.

Förvaltningens sammantagna bedömning att Göteborgsförslaget om volontärer i Göteborgs alla grundskolor ska avstyrkas. Motiveringen till att avstyrka förslaget är att det inte bedöms vara en prioriterad insats för ökad måluppfyllelse och att förvaltningen behöver fokusera på och prioritera kärnverksamheten och den verksamhet som bedrivs av behörig personal. Förslaget kan leda till utmaningar gällande styrning och ledning, ökad belastning på rektor samt att det idag finns befintliga former och möjligheter för att engagera sig som volontär och därigenom stötta målgruppen.

Protokollsutdrag skickas till

Förslagsställaren

Demokrati- och medborgarservice

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef Styrning och ledning

Yttrande över motion om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

§ 236, N609-3295/23

Beslut

Grundskolenämnden avstyrker motionen och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2023-09-05, som sitt yttrande.

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt yttrande över motionen om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden.

Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 13 december 2023.

Handlingar

Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2023-09-05

Bilaga 1, Motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden.

Bilaga 2, Redovisning av Göteborgsförslag om volontärer i Göteborgs alla skolor, ID 12 641

Yrkande från D, M, L med instämmande från KD daterat 2023-11-20

Yrkanden

Jessica Blixt (D) yrkar bifall till yrkandet från D, M och L.

Sara Carlsson Hägglund (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Patrik Krantz (L) yrkar bifall till yrkandet från D, M och L.

Viktoria Tryggvadottir Rolka (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Nicklas Gretzer (M) yrkar bifall till yrkandet från D, M och L.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot yrkandet från D, M och L och finner att nämnden bifallit förvaltningens förslag.

Omröstning begärs.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2023-11-21

Omröstning

Nämnden godkänner följande ordning för omröstning:

Ja-röst för bifall till förvaltningens förslag.

Nej-röst för bifall till yrkandet från D, M och L.

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Sara Carlsson Hägglund (V), Dario Espiga Corbo (S),
Hillevi Werring (MP) och Ante Bränholm (V) röstar ja.

Nicklas Gretzer (M), Jessica Blixt (D), Patrik Krantz (L) och Veronica Oxklint (SD)
röstar nej.

Med 5 ja-röster röster mot 4 nej-röster har grundskolenämnden beslutat enligt
förvaltningens förslag.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp

Dag för justering

2023-11-27

Vid protokollet

Sekreterare

Gustav Boström

Ordförande

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S)

Justerande

Patrik Krantz (L)

Rätt utdraget intygar i tjänsten:

Gustav Boström

Nämndsekreterare

Yrkande

Demokraterna, Moderaterna, Liberalerna
med instämmande Kristdemokraterna

2023-11-20

Ärende 13

Yrkande angående – Yttrande över motion om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

Förslag till beslut

I grundskolenämnden:

1. Grundskolenämnden tillstyrker motionen.

Yrkandet

I Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande framgår att de ser positivt på volontärverksamhet men att en befarad utökad administration motiverar ett avslag. Motionen är dock tydlig med att den utökade verksamhetens organisation ska utredas. I dag finns denna verksamhet hos Socialförvaltning Centrum och ett möjligt alternativ kan vara att de får ett utökat uppdrag. På Socialförvaltning Centrum är det idag två personer (båda på halvtid) som administrerar cirka 60 volontärer. Det är alltså en liten kostnad i förhållande till vilken skillnad som volontärerna gör för skolorna.

I förvaltningens tjänsteutlåtande poängteras även att fokus ska vara att få behöriga lärare till skolorna vilket är en självklarhet och inget som motionen motsäger. En utökad verksamhet med volontärer med rätt kompetens och erfarenhet är inte i konkurrens med detta utan ett välkommet komplement, särskilt då antalet vuxna minskar i skolorna.

”Att utöka volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden förväntas allt annat lika ha positiva effekter på staden invånare, särskilt mellan elever inom grundskoleförvaltningen och volontärer som aktivt väljer att engagera sig på skolorna.”

”Genom att bygga starka stödjande relationer med eleverna kan volontärer på skolan fungera som förebilder och guider för elever som är i behov av detta. För elever som kämpar med personliga, sociala utmaningar eller behöver extra motivation, kan en volontär på skolan fungera som stöd som kan göra en stor skillnad i deras liv.”

Citaten ovan är bara två utav flera positiva effekter av volontärverksamhet som beskrivs i Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande och det borde vara önskvärt att låta så många elever, lärare, rektorer och seniorer som möjligt få ta del av dessa effekter. Det borde också vara självklart att vi har en likvärdig skolverksamhet i hela staden. Därför bör volontärverksamhet erbjudas alla kommunala skolor i Göteborg.

Yttrande
2023-11-XX

(Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet)

Ärende nr 9

Yttrande angående – Svar på remiss - Motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

Yttrandet

Motionens intentioner är mycket lovvärda. Volontärer i skolan kan vara en bra resurs och det är viktigt att tillgången till volontärer och volontärverksamhet är likvärdig över staden. Vi vill samtidigt lyfta, vilket också nämns i tjänsteutlåtandet, att det är viktigt att samordningen blir bra och effektiv så att inte verksamheter och funktioner jobbar i parallella spår. Det finns risker i form av ökad administrativ börda genom rekrytering, introduktion och organisation, vilket medför en stor arbets- och resursinsats för skolan, vilka också måste beaktas. Det är av stor vikt att insatsen inte innebär en ökad börda för skolan, där den negativa påverkan väger tyngre än den positiva effekten av volontärer som bistår i skolans verksamhet.

Yttrande

2023-11-27

Ärende nr: 9

Yttrande angående – Svar på Remiss - Motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

Yrkandet

Volontärer kommer att arbeta med det viktigaste vi har det vill säga våra barn. Vi tror att volontärer skulle vara ett bra komplement i skolan, men rekrytering bör föregås av grundlig bakgrunds kontroll och god kunskap i svenska språket. Det undantar inte att volontären kan vara flerspråkig. Dessutom kan volontärer med fördel följas upp, dokumenteras och utvärderas kontinuerligt.

§ 246 Motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

N164-1192/23

Socialförvaltningen Centrum har 2023-09-20 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Yrkanden

Claes Söderling (S) yrkar bifall till tjänsteutlåtandet med hänvisning till yttrande från (V), (S) och (MP).

Nina Miskovsky (M) yrkar bifall till tjänsteutlåtandet för (M), (L), (KD).

Beslut

Socialnämnden Centrum tillstyrker motionen av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden med hänvisning till de synpunkter som redovisas i tjänsteutlåtandet.

Socialnämnden Centrum översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Protokollsanteckningar

Claes Söderling (S) inkommer med yttrande från (V), (S) och (MP). Se bilaga 4 till protokollet.

Agneta Kjaerbeck (SD) inkommer med yttrande från (SD). Se bilaga 5 till protokollet.

Dag för justering

2023-12-06

Vid protokollet

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2023-11-28

Sekreterare

Jeanette Nilsson

Ordförande

Jenny Broman (V)

Justerande

Nina Miskovsky (M)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-09-20

Diarienummer N164-1192/23

Handläggare

Cecilia Kjellgren, Jenny Åkesson

Telefon:

E-post: cecilia.kjellgren@socialcentrum.goteborg.se

Svar på remiss - Motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum tillstyrker motionen av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden med hänvisning till de synpunkter som redovisas i tjänsteutlåtandet.

Socialnämnden Centrum översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Nämnden har att yttra sig över en motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden.

Utifrån erfarenheterna i stadsområde Centrum bedömer förvaltningen det som positivt att volontär i skolan på frivillig basis får möjlighet att spridas till andra utbildningsområden. Förvaltningens bedömning är det finns fler positiva aspekter av arbetet med volontärer i skolan. Genom fler viktiga vuxna i skolan kan den enskilde eleven gynnas genom mer tid för stöd i skolarbetet och fler goda vuxna förebilder runt eleven. I ett större perspektiv kan det finnas samhällsvinster utifrån att delaktighet genom ett ideellt engagemang.

I enlighet med förslaget i motionen ser förvaltningen att detta kräver en utredning av hur verksamheten lämpligast organiseras. Förvaltningen bedömer att kommunstyrelsen i en utredning behöver ta hänsyn till vilken nämnd som är bäst lämpad att samordna arbetet med volontär i skolan utifrån nämndernas uppdrag i reglemente.

Förvaltningen bedömer att en utökning av volontärer i skolan till samtliga utbildningsområden kommer att innebära ökade kostnader för den nämnd eller de nämnder som får i uppdrag att samordna arbetet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Koordineringen av arbetet volontär i skolan innebär kostnader kopplat till personella resurser och marknadsföring. Arbetsinsatserna innefattar rekrytering av volontärer, matchning mellan volontär och skola, genomförande av introduktionstillfällen, administration, löpande kontakt med volontärerna vid frågor eller liknande samt samverkan med skolorna. Idag arbetar två personer inom ramen för en årsarbetartjänst med detta inom socialförvaltningen Centrum riktat till skolor inom utbildningsområde

Centrum. En utökning av volontär i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden skulle kräva ytterligare personalresurser för den nämnd eller de nämnder som får ansvar för samordningen. Hur mycket resurser detta skulle kräva är svårt att uppskatta då det beror på hur verksamheten sprids och utvecklas.

Att vara volontär innebär att engagera sig frivilligt. Volontärens insats är kostnadsfri för skolan men med erbjudande om lunch och kaffe/te.

Bedömning ur social dimension

Fler trygga vuxna i skolorna kan ses som något positivt som skapar samhällsvinster när det fungerar bra. För den enskilde eleven kan det innebära ökad tid med en vuxen i skolan, fler goda förebilder och mer tid för stöd i skolarbetet genom stöd med exempelvis läxor och därmed förbättrad kunskapsutveckling. Fler viktiga vuxna runt barn och unga är en viktig skyddsfaktor ur ett främjande och förebyggande perspektiv.

Det finns olika syften med att engagera sig ideellt, till exempel för att göra en insats för samhället eller för att ha en sysselsättning. Delaktighet i samhället har betydelse för välbefinnandet för den enskilda personen genom uppskattning, ett utökat nätverk och starkare känsla av personligt ansvar. Det bidrar också till att ta till vara personers kunskap och erfarenheter samt kan bidra till ökad social sammanhållning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2023-11-21.

Bilagor

1. Motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden

Ärendet

Nämnden har att yttra sig över en motion av Jessica Blixt (D) om att utöka verksamheten med volontärer i skolan till att omfatta samtliga utbildningsområden. Nämnden har att ta ställning till två beslutssatser. Svar ska lämnas till stadsledningskontoret senast 2023-12-13.

Beskrivning av ärendet

Motionens innehåll

Motionen från Jessica Blixt (D) föreslår att arbetet med volontärer i skolan utökas och får spridning så att alla rektorer i Göteborgs Stads fyra utbildningsområden ges möjlighet att utifrån önskemål och behov ta emot volontärer. Motionären föreslår också att Staden bredare går ut och informerar om verksamheten.

Motionen uttrycker att volontärer på skolor fungerar som en extra resurs som kan stödja och hjälpa eleverna på olika sätt, i skolarbetet och med läxläsning, som extra resurser på raster och utflykter eller efter skolan på fritidshemmet eller inom ramen för skolan som arena. Volontärverksamheten möjliggör enligt motionären för fler närvarande vuxna i skolan som kan bidra till tryggare miljö och lugnare klassrumsklimat. Det kan också bidra till en avlastning för pedagogerna enligt motionären.

Motionen lyfter exempel från den volontärverksamhet som finns inom ramen för Generationsmöten i socialförvaltningen Centrum. Detta arbete innebär att volontärer i dagsläget endast erbjuds vara på skolor i utbildningsområde Centrum. Utifrån detta föreslår motionären att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att Volontär i skolan utökas till att omfatta samtliga utbildningsområden samt utreda hur verksamheten lämpligast organiseras.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att staden når ut med information till berörd målgrupp, med rätt kompetens och erfarenhet, om möjlighet att delta i volontärverksamheten.

Volontär i skolan inom socialförvaltningen Centrum

Socialförvaltningen Centrum organiserar arbetet med volontär i skolan inom ramen för Generationsmöten. Volontär i skolan erbjuds primärt skolor som är geografiskt belägna inom utbildningsområde Centrum. Uppdraget beskrivs som att volontären ska vara en extraresurs och finnas till för att stödja och hjälpa eleverna på olika sätt. Volontärerna kan vara pensionärer eller andra vuxna som vill dela med sig av sin tid, erfarenhet och kunskap. Medverkan är frivillig och sker utan ekonomisk ersättning, men volontären blir erbjuden lunch och kaffe i skolan. Rekommendationen är att volontären är på skolan minst en halvdag i veckan.

Volontären ska delta vid ett en halvdags introduktionstillfälle och lämna utdrag ur polisens belastningsregister innan de erbjuds placering på en skola. Medarbetare inom Generationsmöten ansvarar för informationsspridning, rekrytering, introduktionstillfälle och matchning mellan volontär och skola. De administrerar även överenskommelse med volontären om uppdraget, tystnadsplikt och GDPR.

Arbetet med volontär i skolan påbörjades inom stadsdelsförvaltningen Centrum under 2014. Arbetet pausades under pandemin och återupptogs 2022. Innan pandemin fanns det

70 aktiva volontärer på kommunala skolor och förskolor i stadsdelen Centrum. Efter pandemin har verksamheten återupptagits och under hösten pågår ett omtag i arbetet för att omhänderta den efterfrågan som finns. I nuläget finns det 30 aktiva volontärer på 14 skolor och tre förskolor. Intresset är stort från både skolor och från personer som vill bli volontärer och förfrågningar inkommer dagligdags, både från skolor och personer inom stadsområdet och från andra stadsområden. Det inkommer också i högre utsträckning än tidigare förfrågningar från arbetsföra vuxna och studenter som känner ett personligt engagemang och vill göra en insats i samhället. Även andra socialförvaltningar har visat intresse för arbetet.

Under 2019 genomfördes en utvärdering av arbetet med volontär i skolan. I utvärderingen lyfte skolpersonal positiva exempel som möjlighet för elever att träffa en vuxen förebild som inte är där för att bedöma elevens kunskaper, ökad vuxennärvaro som praktiskt innebär att eleven får mer lästid och fler möjligheter att bli sedda och lyssnade på.

Tidigare utredningar

I oktober 2022 inkom ett Göteborgsförslag om volontärer i Göteborgs alla grundskolor till grundskolenämnden. På uppdrag från grundskolenämnden utredde grundskoleförvaltningen förslaget. En referensgrupp med rektorer och enhetschefer inom måltid, lokalvård och vaktmästeri ställde sig positiva till förslaget utifrån fördelar med fler vuxna i skolan. De betonade att förutsättningarna kan variera mellan skolor och att en volontärverksamhet därför bör ske på frivillig basis. Referensgruppen lyfte också utmaningar. En utmaning som lyftes var att ju fler olika kategorier av vuxna som finns i skolan desto mer fler kontaktytor blir det för skolan, vilket kan innebära en ökad belastning för rektor. Referensgruppen lyfte också att det är viktigt att arbetet inte påverkar elevpengen.

I sin samlade bedömning av förslaget föreslog grundskoleförvaltningen att förslaget skulle avstyrkas då det inte bedömdes vara en prioriterad insats för måluppfyllelse och att förvaltningen behöver prioritera kärnverksamhet och den verksamhet som bedrivs av behörig personal. Grundskolenämnden avslog Göteborgsförslaget om volontärer i Göteborgs alla grundskolor på sitt sammanträde 25 april 2023 (§86).

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att det utifrån socialförvaltningens perspektiv och uppdrag finns flera positiva aspekter av arbetet med volontärer i skolan. Genom fler viktiga vuxna i skolan kan den enskilde eleven gynnas genom mer tid för stöd i skolarbetet och fler goda vuxna förebilder runt eleven. Fler viktiga vuxna runt barn och unga är en viktig skyddsfaktor ur ett främjande och förebyggande perspektiv. Skolan gynnas genom att fler vuxna runt barnen kan innebära ett komplement till den pedagogiska personalen och bidra till ökad trygghet och studiero på skolan. I ett större perspektiv kan det finnas samhällsvinster utifrån att delaktighet genom ett ideellt engagemang och möten mellan generationer kan bidra till ökad sammanhållning i staden och att kunskaper och erfarenheter tas tillvara.

Utifrån erfarenheterna i stadsområde Centrum bedömer förvaltningen det som positivt att volontär i skolan på frivillig basis får möjlighet att spridas till andra utbildningsområden. I enlighet med förslaget i motionen ser förvaltningen att detta kräver en utredning av hur verksamheten lämpligast organiseras. I en sådan utredning ser förvaltningen att det är viktigt att beakta grundskoleförvaltningens bedömning och synpunkter utifrån tidigare

utredning för att tillse att frågan blir belyst utifrån ett helhetsperspektiv. För att skapa likvärdiga möjligheter och förutsättningar för skolor och volontärer över de fyra utbildningsområdena är det av vikt att det finns liknande organisering och arbetssätt över Staden och att den lokala kännedomen och förankringen är viktig. Hur detta kan möjliggöras och inom vilken förvaltning samordningen ska ske bör ingå inom ramen för en sådan utredning. Förvaltningen bedömer vidare att kommunstyrelsen i en utredning behöver ta hänsyn till vilken nämnd som är bäst lämpad att samordna arbetet med volontär i skolan utifrån nämndernas uppdrag i reglemente. Förvaltningen ser vidare att en utredning hur verksamheten lämpligast organiseras med fördel kan omfatta samverkan med civilsamhällets organisationer. Civilsamhällets organisationer har stor erfarenhet av volontärverksamhet och därför kan möjligheten att organisera samordningen av volontär i skolan i samverkan med civilsamhället med fördel tas med som en aspekt.

Förvaltningen bedömer att en utökning av volontär i skolan till samtliga utbildningsområden kommer att innebära ökade kostnader för den nämnd eller de nämnder som får i uppdrag att samordna arbetet. Kostnaderna består framför allt av arbetsinsatser för rekrytering av volontärer, matchning mellan volontär och skola, samverkan med skolorna, genomförande av introduktionstillfällen och övrig administration.

Om verksamheten ska spridas till fler utbildningsområden är det viktigt att det finns tydlig information om vad volontärverksamheten innebär för skolan, för skolans personal och för de som är intresserade av att bli volontärer.

Förvaltningens sammantagna bedömning utifrån ovan är att föreslå att motionen tillstyrks.

Socialförvaltningen Centrum

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör